

BOSNA I HERCEGOVINA
APELACIONI SUD BRČKO DISTRIKTA
BOSNE I HERCEGOVINE
Broj: 96 o P 102468 18 GŽ
Brčko, 13.09.2018. godine

U IME BRČKO DISTRIKTA BOSNE I HERCEGOVINE!

Apelacioni sud Brčko distrikta Bosne i Hercegovine u vijeću sastavljenom od sudija Tešić Dragane kao predsjednika vijeća, Gligorević Ruže i Kadrić Zijada kao članova vijeća, u pravnoj stvari tužioca N.B.d.d.B.-u stečaju, koga zastupa punomoćnik Simić Mirko, advokat iz Brčkog i umješaća na strani tužioca Brčko distrikta Bosne i Hercegovine, koga zastupa zakonski zastupnik Pravobranilaštvo Brčko distrikta Bosne i Hercegovine, protiv tuženog D.Č. iz K., R.S., koga zastupa punomoćnik Pantić Nebojša, advokat iz Banja Luke, radi ništavosti ugovora, vsp. .... KM, odlučujući o žalbama tuženog i umješaća na strani tužioca Brčko distrikta BiH, izjavljenim protiv presude Osnovnog suda Brčko distrikta Bosne i Hercegovine broj 96 o P 102468 17 P od 06.02.2018. godine, na sjednici vijeća održanoj dana 13.09.2018. godine donio je slijedeću

P R E S U D U

Žalba tuženog D.Č. se odbija i presuda Osnovnog suda Brčko distrikta Bosne i Hercegovine broj 96 o P 102468 17 P od 06.02.2018. godine u stavu prvom, drugom i četvrtom izreke POTVRĐUJE.

Žalba umješaća Brčko distrikta BiH se uvažava i prvostepena presuda u stavu petom izreke PREINAČAVA, tako što se obavezuje tuženi D.Č. da umješaću nadoknadi troškove parničnog postupka u iznosu od 19.752,25 KM u roku od 30 dana od dana prijema presude pod prijetnjom prinudnog izvršenja.

Obrazloženje

Presudom Osnovnog suda Brčko distrikta Bosne i Hercegovine broj 96 o P 102468 17 P od 06.02.2018. godine odlučeno je kako slijedi:

„1. Utvrđuje se da je ništav ugovor o prodaji OPU broj 125/09 zaključen dana 17.02.2009. godine, notarski obrađen od strane Z.B. notara iz B., između PTR D.K., K., kao prodavca i N.B.d.d.B., kao kupca, parcele označene kao kč.br. 4000/4 njiva površine 38.840 m² upisane u zk.ul.br. ... k.o. U., R.S.

2. Obavezuje se tuženi da tužiocu, na ime povrata kupoprodajne cijene, isplati iznos od ... KM sa zakonskom kamatom i to na iznos od ... KM počevši od dana 03.07.2009.godine, a na iznos od ... KM počevši od dana 07.03.2017. godine do konačne isplate, u roku od 30 od prijemu presude pod prijetnjom prinudnog izvršenja.
3. Odbija se tužilac sa viškom kamatnoga traženja, kao neosnovanim.
4. Obavezuje se tuženi da tužiocu plati troškove postupka u iznosu od 6.200,00 KM, u roku od 30 dana od prijemu presude pod prijetnjom prinudnog izvršenja.
5. Odbija se zahtjev umješaća za naknadu parničnog troška, kao neosnovan.“

Protiv navedene presude žalbe su blagovremeno izjavili tuženi D.Č. i umješać na strani tužioca Brčko distrikt BiH.

Tuženi se žali zbog povrede odredaba parničnog postupka, pogrešno i nepotpuno utvrđenog činjeničnog stanja i pogrešne primjene materijalnog prava, s prijedlogom da Apelacioni sud Brčko distrikta BiH žalbu uvaži, prvostepenu presudu ukine i donese „jednu od odluka definisanih u članu 333. tačke 1., 3., 4. ili 5. Zakona o parničnom postupku“, kako je u žalbi navedeno.

Umješać na strani tužioca Brčko distrikt BiH žalbom pobija prvostepenu presudu u stavu petom izreke, kojim je odbijen zahtjev umješaća za naknadu troškova parničnog postupka, s prijedlogom da se žalba uvaži i prvostepena presuda u tom dijelu preinači i umješaću dosude troškovi parničnog postupka u traženom iznosu.

U odgovoru na žalbu tuženog, umješać na strani tužioca Brčko distrikt BiH predlaže da Apelacioni sud Brčko distrikta BiH žalbu tuženog odbije, a prvostepenu presudu u stavom prvom, drugom i četvrtom izreke potvrdi.

Nakon što je ispitao prvostepenu presudu u smislu člana 330. Zakona o parničnom postupku Brčko distrikta Bosne i Hercegovine („Službeni glasnik Brčko distrikta BiH“, broj 8/09, 52/10 i 27/14-u daljem tekstu Zakon o parničnom postupku) ovaj sud je odlučio kao u izreci iz slijedećih razloga:

Tužilac traži (podnesak tužioca od 23.08.2017. godine) da sud usvoji tužbeni zahtjev u cjelosti, čiju osnovanost zasniva na tome da je pravni prednik tuženog D.Č. PTR D.K. u R.S. (u daljem tekstu D.K.) prodao tužiocu nekretnine označene kao k.č. broj 4000/4 njiva površine 38.840 m² upisane u zk. ul. broj ... k.o. U. R.S. za kupoprodajnu cijenu od ... KM, a od ugovorene kupoprodajne cijene tužilac (kupac) je isplatio iznos od ... KM (utvrdio vještak ekonomske struke Kenan Ibrahimović), a nije uknjižen kao vlasnik, niti je stupio u posjed

tih nekretnina, te kako je Ugovor o prodaji od 17.02.2009. godine apsolutno ništav, tužilac traži da se utvrdi ništavost tog ugovora i povrat isplaćenog iznosa kupoprodajne cijene od ... KM sa zateznom kamatom od 02.07.2009. godine, kao i troškove parničnog postupka.

Tuženi je osporio tvrdnju tužioca da je Ugovor o prodaji od 17.02.2009. godine ništav, kao i dio zahtjeva koji se odnosi na iznos isplaćen na ime kupoprodajne cijene, jer je „dati iznos isplaćen u cjelosti putem kompenzacije zaključene između tužioca i pravnog prednika tuženog“.

Umješač na strani tužioca Brčko distrikt BiH ima pravni interes da se umiješa na strani tužioca „nalazeći da je njegov ekonomski interes povjerioca za povećanjem stečajne mase“.

Pobijanom presudom prvostepenog suda odlučeno je o tužbenom zahtjevu tužioca na način naveden u izreci te presude iz razloga datih u obrazloženju, koji se svode na to da je među strankama nesporno da je dana 17.02.2009. godine pod brojem OPU 125/09 između tužioca N.B.d.d.B.-u stečaju i pravnog prednika tuženog D.K. zaključen Ugovor o prodaji nekretnina površine 38.840 m² koje se nalaze u R.S. za kupoprodajnu cijenu od ... KM i da je za zaključenje tog ugovora postojala saglasnost Upravnog odbora tužioca od 09.02.2009. godine, da je prilikom zaključenja Ugovora o prodaji nekretnina tuženi D.Č. zastupao prodavca D.K., a u isto vrijeme obavljao je funkciju direktora tužioca (bio je zakonski zastupnik i lice ovlašteno za zastupanje) i bio je vlasnik i zakonski zastupnik D.K., da je dana 19.11.2013. godine D.K. brisan iz Registra privrednih subjekata K. (jer je imao blokirane transakcione račune duže od dvije godine), te da je na dan 30.11.2015. godine postojao dug tužioca prema tuženom, a već sutradan, tj. 01.12.2015. godine otvoren je stečajni postupak nad tužiocem i za stečajnog upravnika imenovan je N.M.

Polazeći od nesporne činjenice da je predmet Ugovora o prodaji nekretnina koja se nalazi na području R.S., prvostepeni sud je zaključio da je u ovakvoj pravnoj situaciji, u smislu člana 21. Zakona o rješavanju sukoba zakona sa propisima drugih zemalja u određenim odnosima („Službeni list SFRJ“, broj 43/82 i 72/82, „Službeni list SR BiH“, broj 1/92 i 13/94), mjerodavno pravo države na čijoj teritoriji se nekretnine nalaze, a u vrijeme kada je ovaj Ugovor zaključen (dana 17.02.2009. godine) bio je na snazi Zakon o prometu nekretnina Republike Srbije („Službeni glasnik Republike Srbije“, broj 42/98 i 111/09), čijim odredbama je propisano (član 4. stav 1. tog Zakona) da ugovor o prometu nekretnina mora biti zaključen u pisanoj formi, a potpisi ugovarača ovjereni od strane suda, a u protivnom ugovor ne proizvodi pravno dejstvo, pa kako to nije učinjeno sa predmetnim Ugovorom o kupoprodaji nekretnina u k.o. U., onda ovaj ugovor ne proizvodi pravno dejstvo, jer nije ovjeren pred nadležnim sudom u R.S.

Nadalje, u razlozima pobijane presude navedeno je da je u vrijeme zaključenja Ugovora o prodaji nekretnina tuženi D.Č. bio vlasnik prodavca D.K.

i lice ovlašteno za zastupanje istog i istovremeno i zakonski zastupnik tužioca N.B.d.d.B., pa je u tom svojstvu izdao punomoć za zaključenje ugovora A.M., a obzirom na poziciju koju je imao „u jednom i drugom preduzeću“, jasno je da je on u smislu člana 2. stav 8. Zakona o preduzećima Brčko distrikta („Službeni glasnik Brčko distrikta BiH“, broj 49/11-u daljem tekstu Zakon o preduzećima) bio odgovorno lice kod tužioca kao kupca (kad je ugovor zaključen 2009. godine), kao i kod druge ugovorne strane (prodavca) u ovom pravnom poslu, pa je nesumnjivo u smislu člana 53. stav 7. Zakona o preduzećima postojao njegov interes za zaključenje ugovora. Inače, za zaključenje tog ugovora o prometu nekretnina u ime i za račun tužioca, kao i za izdavanje punomoći A.M., bila je potrebna saglasnost nadzornog odbora preduzeća, odnosno skupštine vlasnika preduzeća, kako je propisano odredbama člana 53. stav 6. Zakona o preduzećima, dok prema odredbi člana 53. stav 8. tog Zakona u donošenju odluke iz stava 6. ovog člana ne mogu učestvovati lica koja imaju direktan ili indirektan interes određen u stavu 5. i 7. člana 53. Zakona o preduzećima.

Naime, u situaciji kada je za zaključenje ugovora potrebna saglasnost trećeg lica, ta saglasnost mora biti data u istoj formi koja je potrebna za ugovor za čije se zaključenje daje, kako nalaže odredba člana 29. Zakona o obligacionim odnosima („Službeni list SFRJ“, broj 29/78, 39/85, 45/89 i 57/89), a u ovom slučaju saglasnost iz člana 3. Ugovora ne zadovoljava zakonom propisanu formu, odnosno nije dokazano da je saglasnost Upravnog odbora tužioca broj 34/09 od 09.02.2009. godine za zaključenje ugovora o kupoprodaji predmetnih nekretnina data u istoj formi koja je propisana za ugovor o kupoprodaji nekretnina.

Drugi dio tužbenog zahtjeva tužioca odnosi se na posljedice ništavosti navedenog ugovora, pa je u razlozima prvostepene presude za taj dio zahtjeva navedeno da, s obzirom na utvrđenu činjenicu da je predmetni ugovor, prema odredbi člana 103. stav 1. Zakona o obligacionim odnosima, apsolutno ništav (stav prvi izreke prvostepene presude), tada je u smislu člana 104. stav 1. Zakona o obligacionim odnosima svaka ugovorna strana dužna vratiti drugoj sve ono što je primila o osnovu takvog ugovora, a ako to nije moguće, tada se ima dati odgovarajuća naknada u novcu prema cijenama u vrijeme donošenja sudske odluke.

Kako je vještak ekonomske struke Ibrahimović Kenan utvrdio da je tužilac, po osnovu zaključenog Ugovora o kupoprodaji od 17.02.2009. godine, za koji je utvrđeno da je apsolutno ništav, isplatio tuženom iznos od ... KM, čiji nalaz i mišljenje ničim (pa ni žalbom) nije doveden u pitanje, to je prvostepeni sud pobijanom presudom (stav drugi izreke) pravilno odlučio kada je obavezao tuženog da tužiocu isplati taj iznos uz zateznu kamatu kako je navedeno u izreci pobijane presude, te obavezao tuženog na naknadu troškova parničnog postupka tužiocu u iznosu od 6.200,00 KM (stav četvrti izreke), koja odluka se konkretnim prigovorima žalbom tuženog i ne pobija.

Sa viškom zahtjeva za potraživanje zatezne kamate tužilac je odbijen, jer je prvostepeni sud vodio računa o tome kada je uplaćen navedeni iznos dijela kupoprodajne cijene, ali taj dio prvostepene presude (stav treći izreke) tuženi ne pobija, niti mu je to u interesu, pa prvostepena presuda u tom dijelu ostaje neizmijenjena.

Kod utvrđenih činjenica, koje se ni izjavljenim žalbama ne dovode u pitanje: da je Ugovor o prodaji zaključen u B. pred notarom dana 17.02.2009. godine, da je prednik tuženog D.K. brisan iz Registra privrednih subjekata (zbog blokade njegovih računa) dana 19.11.2013. godine, te da je od 01.10.2015. godine tužilac bio insolventan (60 dana prije otvorenog stečajnog postupka nad tužiocem njegovi računi su bili blokirani), a stečajni postupak nad tužiocem otvoren je dana 01.12.2015. godine, da je u vrijeme zaključenja Ugovora o prodaji tuženi D.Č. bio vlasnik D.K. i lice ovlašteno za zastupanje istoga, a u isto vrijeme bio je i zakonski zastupnik (direktor) N.B.d.d.B. pa je u tom svojstvu i izdao punomoć A.M. za zaključenje tog ugovora, dakle, bio je odgovorno lice kod tužioca kad je Ugovor o kupoprodaji predmetnih nekretnina zaključen sa njegovim privrednim subjektom (D.K.), prvostepeni sud je pravilno primijenio materijalno pravo kada je donio pobijanu presudu, ne prihvatajući kompenzaciju od 30.11.2015. godine, na koju se tuženi u postupku pozvao, jer je prije te kompenzacije, odnosno dana 19.11.2013. godine D.K. brisan iz Registra privrednih subjekata (zbog blokade njegovih računa), a tužilac je od 01.10.2015. godine insolventan, zbog čega je rješenjem Osnovnog suda Brčko distrikta BiH broj 96 o St 091771 15 St od 01.12.2015. godine otvoren stečajni postupak nad tužiocem, jer su 60 dana prije tog datuma njegovi računi bili u blokadi, pa je prvostepeni sud pravilno ocijenio da je sporazum o kompenzaciji protivan prinudnim propisima.

Neosnovano tuženi u žalbi prigovara stvarnoj nadležnosti Osnovnog suda Brčko distrikta BiH, jer Osnovni sud je na taj prigovor tuženog, koji je istakao i u prvostepenom postupku, odgovorio jasnim i na zakonu zasnovanim razlozima, pozivom na odredbe Zakona o rješavanju sukoba zakona sa propisima drugih zemalja u određenim odnosima, te pravilno odlučio o prigovoru aktivne i pasivne legitimacije stranaka u ovom sporu.

Kada postoji razlog apsolutne ništavosti ugovora, kao u ovom slučaju, tužba za utvrđenje ugovora ništavnim može se podnijeti uvijek i nije vezana za rok, jer nema vremenskog ograničenja za podnošenje takve tužbe (član 110. Zakona o obligacionim odnosima), a na ništavost sud pazi i po službenoj dužnosti (član 109. stav 1. Zakona o obligacionim odnosima).

Iz navedenih razloga valjalo je žalbu tuženog odbiti kao neosnovanu i prvostepenu presudu u pobijanom dijelu (stav prvi, drugi i četvrti izreke) potvrditi, na osnovu člana 335. Zakona o parničnom postupku Brčko distrikta BiH.

Umještač pobija odluku prvostepenog suda sadržanu u stavu petom izreke, kojim je odbijen njegov zahtjev za naknadu troškova parničnog postupka i ukazuje da su mu trebali biti dosuđeni troškovi iako nije stranka u postupku.

Po ocijeni ovog suda, umještač na strani tužioca osnovano ukazuje da ima pravo na naknadu troškova parničnog postupka.

Naime, procesni položaj umještača u parnici propisan je Zakonom o parničnom postupku (u odredbi člana 166. stav 1.) po kojem se lice, koje ima interes da u parnici koja teče među drugim licima jedna od stranaka uspije, može pridružiti toj stranci.

Dakle, ako bi donesena presuda u parnici između određenih stranaka imala direktan ili indirektan pravni efekat i na lica koja nisu stranke, onda ta lica u takvom slučaju imaju pravo da neposredno učestvuju u takvoj parnici kako bi mogla štiti svoje interese. To znači da procesna sudbina umještača, kao trećeg lica, u potpunosti zavisi o procesnoj sudbini parnične stranke kojoj se pridružio u postupku. U tom smislu je potrebno i razmatrati zahtjev umještača za naknadu troškova parničnog postupka, odnosno o osnovanosti tog zahtjeva odlučiti cijeneći uspjeh stranke u parnici kojoj se umještač pridružio, pa ukoliko je ta stranka uspjela u postupku, onda umještač ima pravo da mu protivna stranka nadoknadi troškove parničnog postupka.

Zahtjev za naknadu troškova parničnog postupka umještač je opredijelio na ročištu za glavnu raspravu održanom dana 06.02.2018. godine, tako što je tražio naknadu troškova za sastav obrazloženog podneska i za pristup na dva održana ročišta u iznosu od po 5.643,50 KM, dok je u žalbi potraživao i troškove sastava žalbe u iznosu od 8.465,25 KM.

Umještaču, polazeći od toga da vrijednost predmeta spora iznosi ... KM, saglasno odredbi člana 11. Zakona o Pravobranilaštvu Brčko distrikta Bosne i Hercegovine („Službeni glasnik Brčko distrikta Bosne i Hercegovine“, broj 28/06, 19/07, 17/08 i 20/10), odnosno aritmetičkom prosjeku naknade obračunate po Tarifi o nagradama i naknadi troškova za rad advokata u Federaciji Bosne i Hercegovine („Službeni glasnik Federacije Bosne i Hercegovine“, broj 67/02) i Tarifi o nagradama i naknadi troškova za rad advokata Republike Srpske („Službeni glasnik Republike Srpske“, broj 45/00), pripada nagrada za zastupanje na dva održana ročišta pred prvostepenim sudom 17.10.2017. godine i 06.02.2018. godine u iznosu od po 5.643,50 KM.

Na ime troškova žalbenog postupka umještaču pripada nagrada za sastav žalbe u iznosu od 8.465,25 KM, dok mu ne pripada pravo na trošak za sastav podneska od 29.09.2017. godine, jer je tim podneskom umještač samo izložio zbog čega ima pravni interes da učestvuje u ovoj parnici, a što je, prema odredbi člana 166. stav 1. Zakona o parničnom postupku, inače njegova obaveza (samo ukoliko treće lice dokaže svoj pravni interes moguće je njegovo učešće u tuđoj parnici).

Slijedom iznesenog, valjalo je žalbu umješaća uvažiti i odluku prvostepenog suda sadržanu u stavu petom izreke prvostepene presude preinačiti, odnosno odlučiti kao u stavu drugom izreke ove presude i na osnovu odredbe člana 344. stav 1. tačka 3. Zakona o parničnom postupku Brčko distrikta Bosne i Hercegovine obavezati tuženog D.Č. da umješaću na strani tužioca Brčko distriktu Bosne i Hercegovine nadoknadi troškove parničnog postupka u iznosu od 19.752,25 KM.

PREDSJEDNIK VIJEĆA

Dragana Tešić